

JALKAVÄKIMIINOJEN KÄYTÖN, VARASTOINNIN, TUOTANNON JA SIIRRON KIELTÄMISTÄ SEKÄ NIIDEN HÄVITTÄMISTÄ KOSKEVA YLEISSOPIMUS

Johdanto

Tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot, jotka

ovat päättäneet lopettaa jalkaväkimiinojen aiheuttamat kärsimykset sekä niiden aiheuttamat onnettomuudet, jotka tappavat tai vammauttavat viikoittain satoja, enimmäkseen siviiliväestöön kuuluvia viattomia ja puolustuskyvyttömiä ihmisiä ja erityisesti lapsia, haittaavat taloudellista kehitystä ja jälleenrakentamista sekä estävät pakolaisten ja maansisäisten pakolaisten paluumuuton, ja joilla on muita vakavia seurauksia vielä vuosia miinojen asentamisen jälkeen,

katsovat tarpeelliseksi tehdä kaikkensa vastatakseen tehokkaalla ja koordinoitulla tavalla haasteeseen poistaa eri puolilla maailmaa asennetut jalkaväkimiinat, sekä varmistakseen niiden tuhoamisen,

haluavat tehdä kaikkensa tarjotakseen apua miinojen uhrien hoitoa ja kuntoutusta varten, mukaan lukien uhrien sosiaalisen ja taloudellisen tilanteen ennallistaminen,

ovat tietoisia siitä, että täydellinen jalkaväkimiinojen kieltäminen olisi myös merkittävä luottamusta rakentava toimenpide,

suhtautuvat myönteisesti 3 päivänä toukokuuta 1996 muutetun, tiettyjen sellaisten tavanomaisten aseiden käytön kielloista tai rajoituksista, joiden voidaan katsoa aiheuttavan tarpeettoman vakavia vammoja tai olevan vaikutuksiltaan umpimähkäisiä, tehtyyn yleissopimukseen liittyvän miinojen, ansojen ja muiden taisteluvälineiden käyttöä koskevista kielloista tai rajoituksista tehdyn pöytäkirjan hyväksymiseen, sekä kehottavat kaikkia valtioita, jotka eivät ole vielä ratifioineet pöytäkirjaa, ratifioimaan sen mahdollisimman pian,

suhtautuvat myönteisesti myös Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen 10 päivänä joulukuuta 1996 antamaan päätöslauselmaan 51/45 S, jossa kaikkia valtioita kehoitetaan toimimaan tarmokkaasti tehokkaan ja oikeudellisesti sitovan kansainvälisen sopimuksen aikaansaamiseksi jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirtojen kieltämisestä,

suhtautuvat myönteisesti myös yksipuolisiin ja monenvälisiin toimenpiteisiin, joita viime vuosina on toteutettu jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirtojen kieltämiseksi, rajoittamiseksi ja lykkäämiseksi,

korostavat yleisen mielipiteen merkitystä humanitaaristen periaatteiden edistämisessä, mitä täydelliselle jalkaväkimiinojen kielloille annettu tuki osoittaa, ja tunnustaa tähän tähtäävät Kansainvälisen punaisen ristin ja punaisen puolikuun liikkeen, Kansainvälisen maamiinojen vastaisen kampanjan ja muiden kansalaisjärjestöjen pyrkimykset kaikkialla maailmassa,

palauttavat mieleen 5 päivänä lokakuuta 1996 annetun Ottawan julistuksen ja 27 päivänä kesäkuuta 1997 annetun Brysselin julistuksen, joissa kansainvälistä yhteisöä kehoitetaan neuvottelemaan kansainvälisestä ja oikeudellisesti sitovasta sopimuksesta, jolla kielletään jalkaväkimiinojen käyttö, varastointi, tuotanto ja siirrot,

korostavat sitä, että kaikkien valtioiden on toivottavaa liittyä tähän yleissopimukseen, ja ovat päättäneet työskennellä aktiivisesti edistääkseen sen maailmanlaajuista hyväksyntää kaikissa soveltuvisissa yhteyksissä, mukaan lukien muun muassa Yhdistyneet Kansakunnat, Aseriisuntakonferenssi, alueelliset järjestöt ja ryhmittymät, sekä tiettyjen sellaisten tavanomaisten aseiden käytön kielloista tai rajoituksista, joiden voidaan katsoa aiheuttavan tarpeettoman vakavia vammoja tai olevan vaikutuksiltaan umpimähkäisiä, tehdyn yleissopimuksen tarkistuskonferenssi,

perustavat sopimuksensa sille kansainvälisen humanitaarisen oikeuden periaatteelle, että aseellisen selkkausten osapuolten oikeutta valita sodankäyntimenetelmät tai -välineet on rajoitettu, sille periaatteelle, jonka mukaan aseellisissa selkkauksissa ei saa käyttää sellaisia aseita tai ammuksia eikä muita sellaisia sotatarvikkeita tai sodankäyntimenetelmiä, jotka aiheuttavat tarpeettoman laajoja vammoja tai tarpeetonta kärsimystä, sekä sille periaatteelle, että siviiliväestön ja taisteluun osallistuvien henkilöiden välillä on tehtävä ero,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla
Yleiset velvoitteet

1. Kukin sopimusvaltio sitoutuu siihen, että se ei missään oloissa:

- a) käytä jalkaväkimiinoja,
- b) kehitä, tuota tai muutoin hanki, varastoi, pidä hallussa tai siirrä suoraan tai välillisesti kenenkään käyttöön jalkaväkimiinoja,
- c) avusta, kannusta tai yllytä ketään millään tavoin ryhtymään toimintaan, joka on kielletty sopimusvaltiolta tämän yleissopimuksen nojalla.

2. Kukin sopimusvaltio sitoutuu tuhoamaan kaikki jalkaväkimiinat tai varmistamaan niiden tuhoamisen tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti.

2 artikla
Määritelmät

1. "Jalkaväkimiina" tarkoittaa miinaa, joka on suunniteltu räjähtämään henkilön läsnäolosta, läheisyydestä tai kosketuksesta ja joka tekee taistelukyvyttömäksi, haavoittaa tai tappaa yhden tai useampia henkilöitä. Jalkaväkimiinoiksi ei katsota sellaisia miinoja, jotka on suunniteltu räjähtämään henkilön sijaan ajoneuvon läsnäolosta, läheisyydestä tai kosketuksesta, ja joissa on käsittelynestolaite.

2. "Miina" tarkoittaa ampumatarviketta, joka on sijoitettu maan tai muun pintakerroksen alle, sen pinnalle tai sen lähelle ja suunniteltu räjähtämään henkilön tai ajoneuvon läsnäolosta, läheisyydestä tai kosketuksesta.

3. "Käsittelynestolaite" tarkoittaa laitetta, jonka tarkoituksena on suojella miinaa ja joka on osa miinaa, joka on yhdistetty tai liitetty miinaan tai sijoitettu sen alle ja joka aktivoituu, kun miinaa yritetään käsitellä.

4. "Siirto" käsittää, paitsi miinojen konkreettisen siirtämisen kansalliselle alueelle tai sieltä pois, myös miinojen omistusoikeuden ja hallinnan siirtämisen. Siirto ei kuitenkaan käsitä sellaisen alueen siirtämistä, johon on asennettu miinoja.

5. "Miinoitettu alue" tarkoittaa aluetta, joka on vaarallinen sen vuoksi, että siellä on tai epäillään olevan miinoja.

3 artikla
Poikkeukset

1. Tämän yleissopimuksen 1 artiklan yleisistä velvoitteista huolimatta on sallittua pitää hallussa tai siirtää miinanetsintä-, miinanraivaus- tai miinantuhoamistekniikkaan liittyvää koulutusta varten tarvittava määrä miinoja. Tämä määrä saa olla enintään se, joka on välttämätön edellä mainittua tarkoitusta varten.

2. Jalkaväkimiinojen siirto niiden tuhoamista varten on sallittua.

4 artikla
Varastoitujen jalkaväkimiinojen tuhoaminen

Kukin sopimusvaltio sitoutuu tuhoamaan kaikki omistuksessaan tai hallinnassaan olevat taikka lainkäyttövaltaansa tai valvontaansa kuuluvat varastoidut jalkaväkimiinat, tai varmistamaan niiden tuhoamisen, 3 artiklassa määrättyjä poikkeustapauksia lukuun ottamatta, mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään neljän vuoden kuluttua siitä, kun tämä yleissopimus on tullut kyseisen sopimusvaltion osalta voimaan.

5 artikla

Miinoitetuilla alueilla olevien jalkaväkimiinojen tuhoaminen

1. Kukin sopimusvaltio sitoutuu tuhoamaan kaikki lainkäyttövaltaansa tai valvontaansa kuuluvilla miinoitetuilla alueilla olevat jalkaväkimiinat, tai varmistamaan niiden tuhoamisen, mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun tämä yleissopimus on tullut kyseisen sopimusvaltion osalta voimaan.

2. Kukin sopimusvaltio pyrkii kaikin tavoin yksilöimään kaikki lainkäyttövaltaansa tai valvontaansa kuuluvat alueet, joilla uskotaan tai epäillään olevan asennettuja jalkaväkimiinoja, ja varmistaa mahdollisimman pian, että kaikki sen lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluvilla miinoitetuilla alueilla olevat jalkaväkimiinat merkitään, niitä valvotaan tai ne suojataan aitaamalla tai muulla tavoin sen varmistamiseksi, että siviiliväestö suljetaan tehokkaasti pois alueelta, kunnes kaikki alueella olevat jalkaväkimiinat on tuhottu. Merkintöjen tulee vastata vähintään niitä vaatimuksia, jotka on asetettu 3 päivänä toukokuuta 1996 muutetussa, tiettyjen sellaisten tavanomaisten aseiden käytön kielloista tai rajoituksista, joiden voidaan katsoa aiheuttavan tarpeettoman vakavia vammoja tai olevan vaikutuksiltaan umpimähkäisiä, tehtyyn yleissopimukseen liittyvässä miinojen, ansojen ja muiden taisteluvälineiden käyttöä koskevista kielloista tai rajoituksista tehdyssä pöytäkirjassa.

3. Jos sopimusvaltio katsoo, että se ei pysty tuhoamaan kaikkia tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettuja jalkaväkimiinoja tai varmistamaan niiden tuhoamista vaaditun ajanjakson kuluessa, se voi esittää sopimusvaltioiden kokoukselle tai tarkistuskonferenssille pyynnön jalkaväkimiinojen tuhoamiseen sovellettavan määräajan pidentämisestä enintään kymmenellä vuodella.

4. Jokaisessa edellä tarkoitettussa pyynnössä on mainittava:

a) ehdotetun määräajan pidennyksen kesto;

b) yksityiskohtaiset perustelut ehdotetulle määräajan pidennykselle, mukaan lukien:

i) tiedot kansallisten miinanraivausohjelmien puitteissa suoritettavien toimenpiteiden valmistelusta ja edistymisestä;

ii) tiedot kyseessä olevan sopimusvaltion käytettävissä olevista taloudellisista ja teknisistä keinoista kaikkien jalkaväkimiinojen tuhoamiseksi; ja

iii) ne seikat, jotka estävät kyseessä olevaa sopimusvaltiota tuhoamasta kaikkia miinoitetuilla alueilla olevia jalkaväkimiinoja;

c) määräajan pidennyksen humanitaariset, sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristöön liittyvät vaikutukset; ja

d) muut ehdotetun määräajan pidennyksen kannalta oleelliset tiedot.

5. Sopimusvaltioiden kokous tai tarkistuskonferenssi arvioi pyyntöä ottaen huomioon tämän artiklan 4 kappaleessa mainitut tekijät ja tekee päätöksensä siitä, voidaanko määräajan pidentämistä koskevaan pyyntöön suostua, läsnä olevien ja äänestävien sopimusvaltioiden äänten enemmistöllä.

6. Määräajan pidennystä voidaan jatkaa tämän artiklan 3, 4 ja 5 kappaleen mukaisesti esitetystä uudesta pyynnöstä. Pyytäessään määräajan pidennyksen jatkamista, sopimusvaltio toimittaa asian kannalta oleelliset lisätiedot siitä, mitä toimenpiteitä sopimusvaltio on toteuttanut tämän artiklan mukaisen edellisen pidennetyin määräajan kuluessa.

6 artikla

Kansainvälinen yhteistyö ja apu

1. Tähän yleissopimukseen perustuvien velvoitteidensa täyttämiseksi jokaisella sopimusvaltiolla on oikeus pyytää ja vastaanottaa toteutettavissa olevaa apua muilta sopimusvaltioilta siinä määrin kuin avunanto on mahdollista.

2. Kukin sopimusvaltio sitoutuu helpottamaan tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoon liittyvää laitteiden, aineiston ja tieteellisten ja teknologisten tietojen vaihtoa ja sillä on oikeus osallistua tällaiseen tiedonvaihtoon mahdollisimman laajalti. Sopimusvaltiot eivät aseta perusteettomia rajoituksia miinanraivauslaitteiden ja niihin liittyvien teknologisten tietojen toimittamiselle humanitaariseen tarkoitukseen.

3. Kukin sopimusvaltio antaa apua miinojen uhrien hoitoon ja kuntoutukseen sekä uhrien sosiaalisen ja taloudellisen tilanteen ennallistamiseen, sekä ohjelmiin, joiden tarkoituksena on lisätä tietoa miinoista, jos sillä on mahdollisuus tällaiseen avunantoon. Apua voidaan antaa muun muassa Yhdistyneiden Kansakuntien järjestelmän tai muiden kansainvälisten, alueellisten tai kansallisten järjestelmien tai elinten kautta, taikka Punaisen Ristin kansainvälisen komitean, Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansallisten yhdistysten ja niiden kansainvälisen liiton tai muiden valtiosta riippumattomien järjestöjen kautta, tai kahdenvälisesti.

4. Kukin sopimusvaltio, jolla on mahdollisuus avunantoon, antaa apua miinanraivaukseen ja siihen liittyvään toimintaan. Apua voidaan antaa muun muassa Yhdistyneiden Kansakuntien järjestelmän tai muiden kansainvälisten tai alueellisten järjestelmien tai elinten kautta, valtiosta riippumattomien järjestöjen ja elinten kautta tai kahdenvälisesti, taikka vapaaehtoisin avustuksin Yhdistyneiden Kansakuntien miinanraivausrahastoon (United Nations Voluntary Trust Fund for Assistance in Mine Clearance) tai muihin alueellisiin miinanraivausrahastoihin.

5. Kukin sopimusvaltio antaa apua varastoitujen jalkaväkimiinojen tuhoamisessa, jos sillä on mahdollisuus tällaiseen avunantoon.

6. Kukin sopimusvaltio sitoutuu antamaan tietoja Yhdistyneiden Kansakuntien järjestelmän yhteyteen perustettuun miinanraivaustiedostoon, erityisesti tietoja, jotka koskevat miinanraivauksessa käytettäviä menetelmiä ja teknologiaa, sekä miinanraivaukseen liittyvien asiantuntijoiden, asiantuntijaelinten tai kansallisten yhteysviranomaisten luetteloita.

7. Sopimusvaltiot voivat pyytää Yhdistyneitä Kansakuntia, alueellisia järjestöjä, muita sopimusvaltioita tai muita toimivaltaisia hallitustenvälisiä tai valtiosta riippumattomia tahoja auttamaan viranomaisiaan kansallisen miinanraivausohjelman laatimisessa, määrittääkseen muun muassa:

- a) jalkaväkimiinaongelman laajuuden;
- b) miinanraivausohjelman toteuttamiseen tarvittavat taloudelliset ja teknologiset voimavarat sekä henkilöresurssit;
- c) ajan, joka arviolta tarvitaan kaikkien kyseessä olevan sopimusvaltion lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluvilla miinoitetuilla alueilla olevien jalkaväkimiinojen tuhoamiseen;
- d) toimenpiteet, joiden avulla voidaan lisätä tietoisuutta miinoista, miinojen aiheuttamien vammojen ja kuolemantapausten vähentämiseksi;
- e) miinojen uhreille annettavan avun laajuuden;
- f) kyseessä olevan sopimusvaltion hallituksen ja asiaan liittyvien, miinanraivausohjelman toteutukseen osallistuvien valtiollisten, hallitustenvälisten tai valtiosta riippumattomien tahojen väliset suhteet.

8. Kukin sopimusvaltio, joka antaa tai vastaanottaa apua tämän artiklan määräysten mukaisesti, tekee yhteistyötä varmistaakseen sovittujen avustusohjelmien täysimääräisen ja nopean toteutuksen.

7 artikla

Toimenpiteet avoimuuden lisäämiseksi

1. Kukin sopimusvaltio antaa Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään 180 päivän kuluttua siitä, kun tämä yleissopimus on tullut kyseisen sopimusvaltion osalta voimaan, raportin:

- a) tämän yleissopimuksen 9 artiklassa tarkoitetuista kansallisista täytäntöönpanotoimenpiteistä;
- b) kyseisen sopimusvaltion omistuksessa tai hallinnassa taikka sen lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluvilla alueilla olevien varastoitujen jalkaväkimiinojen kokonaismäärästä, mainiten kaikkien varastoitujen jalkaväkimiinojen tyyppin, lukumäärän ja mahdollisuuksien mukaan eränumeron;
- c) mahdollisuuksien mukaan kaikkien sellaisten sen lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluvien miinoitettujen alueiden sijainnista, joilla on tai epäillään olevan jalkaväkimiinoja, mainiten mahdollisimman

yksityiskohtaisesti kaikkien jalkaväkimiinojen tyyppin ja määrän alueittain sekä niiden asentamisen ajankohdan;

d) miinanetsintä-, miinanraivaus- tai miinantuhoamistekniikkaan liittyvän koulutuksen kehittämistä varten hallussa pidettyjen tai siirrettyjen taikka tuhoamista varten siirrettyjen jalkaväkimiinojen tyyppistä, määrästä ja mahdollisuuksien mukaan eränumerosta, sekä tahoista jotka sopimusvaltio on valtuuttanut jalkaväkimiinojen hallussapitoon tai siirtoon 3 artiklan mukaisesti;

e) miinantuotantolaitosten käyttötarkoituksen muuttamiseen tai käytön lopettamiseen tähtäävien ohjelmien edistymisestä;

f) jalkaväkimiinojen 4 ja 5 artiklan mukaiseen tuhoamiseen tähtäävien ohjelmien edistymisestä, mainiten tuhoamisessa käytettävien menetelmien yksityiskohdat ja kaikkien tuhoamiseen käytettävien paikkojen sijainnin, sekä sovellettavat turvallisuus- ja ympäristövaatimukset, joita on noudatettava;

g) kaikkien sellaisten jalkaväkimiinojen tyyppistä ja määrästä, jotka on tuhottu sen jälkeen, kun tämä yleissopimus on tullut kyseisen sopimusvaltion osalta voimaan, mainiten kaikkien 4 ja 5 artiklan mukaisesti tuhottavien jalkaväkimiinojen määrän, sekä mahdollisuuksien mukaan kaikkien 4 artiklan mukaisesti tuhottavien jalkaväkimiinojen eränumeron;

h) kaikkien tuotettujen jalkaväkimiinojen teknisistä ominaisuuksista siltä osin kuin ne ovat tiedossa, sekä sopimusvaltion omistuksessa tai hallinnassa olevien jalkaväkimiinojen tekniset ominaisuudet, mainiten mahdollisuuksien mukaan sellaiset tiedot, jotka voivat helpottaa niiden paikantamista ja raivaamista. Näihin tietoihin tulisi sisältyä vähintään miinojen ulkomitat, laukeamistapa, räjähteen määrä ja metallin määrä, sekä värivalokuvat ja muut sellaiset tiedot, jotka voivat helpottaa miinanraivausta; ja

i) toimenpiteistä, joita on toteutettu väestön varoittamiseksi välittömästi ja tehokkaasti kaikista 5 artiklan 2 kappaleen mukaisesti yksilöidyistä alueista.

2. Sopimusvaltiot päivittävät tämän artiklan mukaisesti toimitetut tiedot vuosittain siten, että tiedot kattavat kuluneen kalenterivuoden, ja antavat raporttinsa Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille viimeistään kunkin vuoden huhtikuun 30 päivään mennessä.

3. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin toimittaa kaikki edellä tarkoitettut tiedot edelleen muille sopimusvaltioille.

8 artikla

Yleissopimuksen noudattamisen edistäminen ja sen noudattamista koskevat selvitykset

1. Sopimusvaltiot sopivat neuvottelevansa ja tekevänsä yhteistyötä keskenään tämän yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanossa, sekä pyrkivänsä yhdessä edistämään sitä, että sopimusvaltiot noudattavat tämän yleissopimuksen mukaisia velvoitteitaan.

2. Jos yksi tai useampi sopimusvaltio haluaa saada selvityksen tai vastauksia kysymyksiin siitä, miten toinen sopimusvaltio noudattaa tämän yleissopimuksen määräyksiä, se voi esittää Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin välityksellä kyseiselle sopimusvaltiolle asiaa koskevan selvityspyynnön. Pyynnön mukana on toimitettava kaikki tarvittavat tiedot. Kunkin sopimusvaltio pidättäytyy perusteettomien selvityspyynnöiden esittämisestä ja välttää väärinkäytöksiä. Sopimusvaltio, joka vastaanottaa selvityspyynnön, toimittaa Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin välityksellä pyynnön esittäneelle sopimusvaltiolle 28 päivän kuluessa kaikki tiedot, jotka auttavat tätä saamaan selvityksen asiassa.

3. Jos pyynnön esittänyt sopimusvaltio ei saa vastausta Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin välityksellä edellä mainitun ajanjakson kuluessa, tai katsoo, ettei annettu vastaus ole tyydyttävä, se voi esittää Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin välityksellä asian käsittelyä seuraavan sopimusvaltioiden kokouksessa. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin toimittaa esityksen sekä kaikki tarvittavat selvityspyynnöön liittyvät tiedot kaikille sopimusvaltioille. Samat tiedot toimitetaan myös selvityspyynnön vastaanottaneelle sopimusvaltiolle, jolla on oikeus esittää näkemyksensä asiasta.

4. Ennen sopimusvaltioiden kokouksen koolle kutsumista, mikä tahansa asiaan liittyvistä sopimusvaltioista voi pyytää Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeriltä tarjoamaan hyviä palveluitaan pyydetyn selvityksen saamiseksi.

5. Pyyntö esittänyt sopimusvaltio voi ehdottaa Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin välityksellä sopimusvaltioiden erityiskokouksen koolle kutsumista asian käsittelemiseksi. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin antaa ehdotuksen sekä kaikki asiaan liittyvien sopimusvaltioiden toimittamat tiedot tiedoksi kaikille sopimusvaltioille, pyytäen niitä ilmoittamaan, kannattavatko ne sopimusvaltioiden erityiskokouksen koolle kutsumista asian käsittelemiseksi. Mikäli 14 päivän kuluessa tiedonannosta vähintään kolmasosa sopimusvaltioista on ilmoittanut kannattavansa erityiskokouksen koolle kutsumista, Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin kutsuu sopimusvaltioiden erityiskokouksen koolle seuraavan 14 päivän kuluessa. Kokous on päätösvaltainen, kun sopimusvaltioiden enemmistö on läsnä.
6. Sopimusvaltioiden kokous tai tapauksesta riippuen erityiskokous ratkaisee ensin, tuleeko asiaa käsitellä tarkemmin, ottaen huomioon kaikki asiaan liittyvien sopimusvaltioiden toimittamat tiedot. Sopimusvaltioiden kokous tai erityiskokous pyrkii kaikin tavoin saavuttamaan yksimielisen päätöksen. Jos kaikista pyrkimyksistä huolimatta yksimielisyyttä ei ole saavutettu, kokous tekee päätöksensä läsnä olevien ja äänestävien sopimusvaltioiden äänten enemmistöllä.
7. Kaikki sopimusvaltiot toimivat täydessä yhteistyössä sopimusvaltioiden kokouksen tai erityiskokouksen kanssa asian käsittelyn toteuttamiseksi, mukaan lukien mahdolliset 8 kappaleen mukaisesti valtuutetut tarkastusryhmät.
8. Jos asia vaatii lisäselvitystä, sopimusvaltioiden kokous tai erityiskokous valtuuttaa tarkastusryhmän ja päättää sen valtuuksista läsnä olevien ja äänestävien sopimusvaltioiden äänten enemmistöllä. Selvityspyynnön vastaanottanut sopimusvaltio voi pyytää tarkastusryhmää alueelleen. Tällaisessa tapauksessa tarkastusryhmä ei edellytä sopimusvaltioiden kokouksen tai erityiskokouksen päätöstä. Tarkastusryhmä, joka koostuu enintään yhdeksästä asiantuntijasta ja on nimitetty ja hyväksytty 9 ja 10 kappaleen määräysten mukaisesti, voi kerätä lisätietoja paikan päällä tai muissa selvityspyynnön vastaanottaneen sopimusvaltion lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluvissa paikoissa, jotka liittyvät suoraan väitettyyn yleissopimuksen noudattamista koskevaan ongelmaan.
9. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin laatii ja päivittää luettelon sopimusvaltioiden toimittamista pätevien asiantuntijoiden nimistä, kansallisuuksista ja muista heitä koskevista oleellisista tiedoista, ja antaa luettelon tiedoksi kaikille sopimusvaltioille. Luetteloon sisältyvä asiantuntija katsotaan nimitetyksi mitä tahansa tarkastusryhmää varten, jollei sopimusvaltio ilmoita kirjallisesti, ettei se hyväksy tiettyä asiantuntijaa. Tällaisessa tapauksessa asiantuntija ei osallistu häntä vastustaneen sopimusvaltion lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluvalla alueella olevan tarkastusryhmän toimintaan, jos sopimusvaltio on ilmoittanut vastustuksestaan ennen asiantuntijan nimittämistä kyseessä olevaan tarkastusryhmään.
10. Saatuaan pyynnön sopimusvaltioiden kokoukselta tai erityiskokoukselta, Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin nimittää tarkastusryhmän jäsenet ja sen puheenjohtajan neuvoteltuaan ensin selvityspyynnön vastaanottaneen sopimusvaltion kanssa. Tarkastusryhmän nimittämistä pyytäneiden sopimusvaltioiden tai siihen suoraan liittyvien sopimusvaltioiden kansalaisia ei nimitetä ryhmään. Tarkastusryhmän jäsenillä on 13 päivänä helmikuuta 1946 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien erioikeuksia ja vapauksia koskevan yleissopimuksen 6 artiklan mukaiset erioikeudet ja vapaudet.
11. Tarkastusryhmän jäsenet saapuvat selvityspyynnön vastaanottaneen sopimusvaltion alueelle mahdollisimman pian, kuitenkin vähintään 72 tunnin varoitusajalla. Selvityspyynnön vastaanottanut sopimusvaltio ryhtyy tarvittaviin hallinnollisiin toimenpiteisiin ryhmän vastaanottamiseksi, kuljettamiseksi ja majoittamiseksi, ja varmistaa ryhmän turvallisuuden mahdollisimman laajoin turvatoimin, kun ryhmä on sen valvontaan kuuluvalla alueella.
12. Tarkastusryhmä voi tuoda selvityspyynnön vastaanottaneen sopimusvaltion alueelle tarvittavat laitteet, joita käytetään ainoastaan tiedon keräämiseen väitetystä sopimuksen noudattamista koskevasta ongelmasta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kyseisen sopimusvaltion suvereniteettia. Ennen saapumistaan tarkastusryhmä ilmoittaa selvityspyynnön vastaanottaneelle sopimusvaltiolle mitä laitteita se aikoo käyttää työskentelynsä aikana.
13. Selvityspyynnön vastaanottanut sopimusvaltio pyrkii kaikin tavoin varmistamaan, että tarkastusryhmälle annetaan mahdollisuus puhua kaikkien sellaisten asiaan liittyvien henkilöiden kanssa, jotka pystyvät antamaan väitettyyn sopimuksen noudattamista koskevaan ongelmaan liittyviä tietoja.
14. Selvityspyynnön vastaanottanut sopimusvaltio myöntää tarkastusryhmälle pääsyn kaikille sen valvonnassa oleville alueille ja laitoksille, joilta sopimuksen noudattamista koskevaan ongelmaan liittyviä tietoja on oletettavasti kerättävissä. Pääsy voi edellyttää sellaisia järjestelyjä, jotka selvityspyynnön vastaanottanut sopimusvaltio katsoo tarpeelliseksi:

- a) arkaluonteisten laitteiden, tietojen tai alueiden suojaamiseksi;
- b) sellaisten kyseisen sopimusvaltion perustuslaillisten veloitteiden takaamiseksi, jotka koskevat omistukseen liittyviä oikeuksia, etsintää ja takavarikkoa, tai muiden perustuslaillisten oikeuksien suojaamiseksi; tai
- c) tarkastusryhmän jäsenten fyysisen suojelun ja turvallisuuden varmistamiseksi.

Mikäli selvityspyynnön vastaanottanut sopimusvaltio ryhtyy edellä tarkoitettuihin järjestelyihin, sen on pyrittävä kaikin tavoin osoittamaan muulla tavalla noudattavansa tämän yleissopimuksen määräyksiä.

15. Tarkastusryhmä saa viipyä kyseessä olevan sopimusvaltion alueella enintään 14 päivää, ja yksittäisessä paikassa enintään 7 päivää, jollei toisin sovita.

16. Kaikki luottamuksellisesti toimitetut tiedot, jotka eivät liity tarkastusryhmän tutkittavana olevaan asiaan, käsitellään luottamuksellisina.

17. Tarkastusryhmä antaa tutkimuksensa tuloksista raportin Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin välityksellä sopimusvaltioiden kokoukselle tai erityiskokoukselle.

18. Sopimusvaltioiden kokous tai erityiskokous käsittelee kaikki asiaan liittyvät tiedot, mukaan lukien tarkastusryhmän raportin, ja voi pyytää selvityspyynnön vastaanottanutta sopimusvaltiota ryhtymään tietyn ajan kuluessa toimenpiteisiin yleissopimuksen noudattamista koskevan ongelman korjaamiseksi. Kyseisen sopimusvaltion on annettava raportti kaikista toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt pyynnön johdosta.

19. Sopimusvaltioiden kokous tai erityiskokous voi ehdottaa asiaan liittyville sopimusvaltioille keinoja ja menetelmiä käsiteltävänä olevan asian selvittämiseksi tarkemmin tai sen ratkaisemiseksi, mukaan lukien tarkoituksenmukaiset kansainvälisen oikeuden mukaiset menettelytavat. Mikäli käsiteltävänä olevan ongelman katsotaan johtuvan selvityspyynnön vastaanottaneesta sopimusvaltiosta riippumattomista olosuhteista, sopimusvaltioiden kokous tai erityiskokous voi suositella tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä, mukaan lukien 6 artiklassa tarkoitettu yhteistyö.

20. Sopimuspuolten kokous tai erityiskokous pyrkii kaikin tavoin tekemään 18 ja 19 kappaleessa tarkoitettut päätöksensä yksimielisesti, mutta joka tapauksessa vähintään läsnä olevien ja äänestävien sopimusvaltioiden kahden kolmasosan ääntenemmistöllä.

9 artikla

Kansalliset täytäntöönpanotoimet

Kukin sopimusvaltio ryhtyy kaikkiin tarvittaviin lainsäädännöllisiin, hallinnollisiin ja muihin toimenpiteisiin, mukaan lukien rikosoikeudellisten seuraamusten säätäminen, ehkäistäkseen ja torjuakseen sellaista toimintaa, joka on kielletty sopimusvaltiolta tämän yleissopimuksen nojalla ja johon sen lainkäyttövallan tai valvonnan alaiset henkilöt syyllystyvät tai johon syyllystytään sen lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluvilla alueilla.

10 artikla

Riitojenratkaisu

1. Sopimusvaltiot neuvottelevat ja tekevät yhteistyötä keskenään ratkaistakseen mahdolliset tämän yleissopimuksen soveltamista tai tulkintaa koskevat riidat. Sopimusvaltio voi saattaa tällaisen riidan sopimusvaltioiden kokouksen käsiteltäväksi.

2. Sopimusvaltioiden kokous voi edistää riidan ratkaisua tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla, mukaan lukien hyvien palvelujen tarjoaminen, riidan osapuolten kehottaminen aloittamaan valintansa mukainen riitojenratkaisumenettely ja määräajan suosittaminen sovitulle menettelylle.

3. Tämä artikla ei rajoita yleissopimuksen noudattamisen edistämistä ja sen noudattamista koskevia selvityksiä koskevien määräysten soveltamista.

11 artikla
Sopimusvaltioiden kokoukset

1. Sopimusvaltiot kokoontuvat säännöllisesti käsittelemään tämän yleissopimuksen soveltamiseen tai täytäntöönpanoon liittyviä asioita, mukaan lukien:

- a) tämän yleissopimuksen toimivuus ja asema;
- b) tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti toimitetuista raporteista johtuvat asiat;
- c) 6 artiklan mukainen kansainvälinen yhteistyö ja apu;
- d) jalkaväkimiinojen raivaustekniikan kehittäminen;
- e) 8 artiklan mukaiset sopimusvaltioiden pyynnöt ja selvitykset;
- f) 5 artiklan määräysten mukaiset päätökset, jotka liittyvät sopimusvaltioiden esittämiin määräajan pidentämistä koskeviin pyyntöihin.

2. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri kutsuu ensimmäisen sopimusvaltioiden kokouksen koolle yhden vuoden kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulosta. Seuraavat kokoukset Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri kutsuu koolle kerran vuodessa ensimmäiseen tarkistuskonferenssiin saakka.

3. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri kutsuu koolle sopimusvaltioiden erityiskokouksen 8 artiklassa mainittujen edellytysten täytyessä.

4. Valtioita, jotka eivät ole tämän yleissopimuksen sopimuspuolia, sekä Yhdistyneet Kansakunnat, muita asiaan liittyviä kansainvälisiä järjestöjä tai elimiä, alueellisia järjestöjä, Punaisen ristin kansainvälinen komitea ja asiaan liittyviä valtiosta riippumattomia järjestöjä voidaan kutsua osallistumaan kokouksiin tarkkailijoina sovitujen menettelysääntöjen mukaisesti.

12 artikla
Tarkistuskonferenssit

1. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri kutsuu koolle tämän yleissopimuksen tarkistuskonferenssin viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta. Myöhemmät tarkistuskonferenssit Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri kutsuu koolle, jos yksi tai useampi sopimusvaltio pyytää sitä, edellyttäen kuitenkin, että tarkistuskonferenssin välinen aika on vähintään viisi vuotta. Kaikki tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot kutsutaan jokaiseen tarkistuskonferenssiin.

2. Tarkistuskonferenssin tarkoituksena on:

- a) tarkastella tämän yleissopimuksen toimivuutta ja asemaa;
- b) harkita tarvetta seuraaville 11 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetuille sopimusvaltioiden kokouksille sekä sitä, minkälaisin välein niitä tulisi pitää;
- c) tehdä 5 artiklan määräysten mukaisia sopimusvaltioiden esittämiin määräajan pidentämistä koskeviin pyyntöihin liittyviä päätöksiä; ja
- d) sisällyttää tarvittaessa konferenssin loppuraporttiin päätelmiä, jotka liittyvät tämän yleissopimuksen täytäntöönpanoon.

3. Valtioita, jotka eivät ole tämän yleissopimuksen sopimuspuolia, sekä Yhdistyneet Kansakunnat, muita asiaan liittyviä kansainvälisiä järjestöjä tai elimiä, alueellisia järjestöjä, Punaisen ristin kansainvälinen komitea ja asiaan liittyviä valtiosta riippumattomia järjestöjä voidaan kutsua osallistumaan jokaiseen tarkistuskonferenssiin tarkkailijoina sovitujen menettelysääntöjen mukaisesti.

Muutokset

1. Sopimusvaltio voi milloin tahansa tämän yleissopimuksen voimaantulon jälkeen ehdottaa siihen muutosta. Muutosehdotus annetaan tiedoksi tallettajalle, joka toimittaa sen kaikille sopimusvaltioille ja pyytää niiden mielipidettä siitä, pitäisikö muutoksen konferenssi kutsua koolle ehdotuksen käsittelyä varten. Jos sopimusvaltioiden enemmistö ilmoittaa tallettajalle viimeistään 30 päivän kuluttua muutosehdotuksen toimittamisesta, että ne kannattavat ehdotuksen käsittelyä, tallettaja kutsuu koolle muutoksen konferenssin, johon kaikki sopimusvalliot kutsutaan.
2. Valtioita, jotka eivät ole tämän yleissopimuksen sopimuspuolia, sekä Yhdistyneet Kansakunnat, muita asiaan liittyviä kansainvälisiä järjestöjä tai elimiä, alueellisia järjestöjä, Punaisen ristin kansainvälinen komitea ja asiaan liittyviä valtiosta riippumattomia järjestöjä voidaan kutsua osallistumaan jokaiseen muutoksen konferenssiin tarkkailijoina sovittujen menettelysääntöjen mukaisesti.
3. Muutoksen konferenssi pidetään välittömästi sopimusvaltioiden kokouksen tai tarkistuskonferenssin jälkeen, jollei sopimusvaltioiden enemmistö pyydä sen pitämistä aikaisempaan ajankohtana.
4. Tämän yleissopimuksen muutokset hyväksytään muutoksen konferenssissa läsnä olevien ja äänestävien sopimusvaltioiden kahden kolmasosan äänenenemmistöllä. Tallettaja antaa hyväksytyt muutokset tiedoksi sopimusvaltioille.
5. Tämän yleissopimuksen muutokset tulevat voimaan kaikkien ne hyväksyneiden sopimusvaltioiden osalta voimaan, kun sopimusvaltioiden enemmistö on tallettanut hyväksymiskirjansa tallettajan huostaan. Sen jälkeen se tulee muiden sopimusvaltioiden osalta voimaan sinä päivänä, jona ne tallettavat hyväksymiskirjansa.

14 artikla

Kustannukset

1. Sopimusvalliot sekä tämän yleissopimuksen ulkopuoliset valtiot, jotka osallistuvat sopimusvaltioiden kokoukseen, sopimusvaltioiden erityiskokoukseen, tarkistuskonferenssiin tai muutoksen konferenssiin, vastaavat sen kustannuksista tähän tarkoitukseen sovitun Yhdistyneiden Kansakuntien maksusuustaulukon mukaisesti.
2. Sopimusvalliot vastaavat kustannuksista, joita Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille on aiheutunut 7 ja 8 artiklan perusteella, sekä tarkastusryhmien kustannuksista tähän tarkoitukseen sovitun Yhdistyneiden Kansakuntien maksusuustaulukon mukaisesti.

15 artikla

Allekirjoittaminen

Tämä yleissopimus, joka on tehty Oslossa, Norjassa, 18 päivänä syyskuuta 1997, on avoinna allekirjoittamista varten Ottawassa, Kanadassa, kaikille valtioille 3 päivästä joulukuuta 1997 lukien 4 päivään joulukuuta 1997 saakka, ja Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa New Yorkissa 5 päivästä joulukuuta 1997 lukien sen voimaantuloon saakka.

16 artikla

Ratifioiminen, hyväksyminen ja liittyminen

1. Tämä yleissopimus edellyttää sen allekirjoittaneiden valtioiden ratifioimista tai hyväksymistä.
2. Yleissopimus on avoinna liittymistä varten kaikille valtioille, jotka eivät ole allekirjoittaneet sitä.
3. Ratifioimis-, hyväksymis- ja liittymiskirjat talletetaan tallettajan huostaan.

17 artikla
Voimaantulo

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan 40. ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamiskuukautta seuraavan kuudennen kuukauden ensimmäisenä päivänä.
2. Sellaisen valtion osalta, joka tallettaa ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa sen päivän jälkeen, jona 40. ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu, tämä yleissopimus tulee voimaan kyseisen valtion ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamispäivää seuraavan kuudennen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

18 artikla
Väliaikainen soveltaminen

Valtio voi ratifioimisen, hyväksymisen tai liittymisen yhteydessä antaa selityksen, jonka mukaan se soveltaa tämän yleissopimuksen 1 artiklan 1 kappaletta väliaikaisesti ennen sen voimaantuloa.

19 artikla
Varaumat

Tämän yleissopimuksen artikloihin ei saa tehdä varaumia.

20 artikla
Yleissopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

1. Tämä yleissopimus on voimassa toistaiseksi.
2. Sopimusvaltiolla on kansallisen suvereniteettinsa mukaisesti oikeus irtisanoa tämä yleissopimus. Se ilmoittaa irtisanomisesta kaikille muille sopimusvaltioille, tallettajalle ja Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvostolle. Irtisanomiskirjassa on annettava täydellinen selvitys irtisanomisen syistä.
3. Irtisanominen tulee voimaan vasta kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun tallettaja on vastaanottanut irtisanomiskirjan. Jos yleissopimuksen irtisanonut sopimusvaltio on kuitenkin kyseisen kuuden kuukauden ajanjakson päättyessä osallisena aseellisessa selkkauksessa, irtisanominen ei tule voimaan ennen kyseessä olevan aseellisen selkkauksen päättymistä.
4. Se, että sopimusvaltio irtisanoo tämän yleissopimuksen, ei vaikuta millään tavoin valtioiden velvollisuuteen täyttää edelleen muiden asiaan liittyvien kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaiset velvoitteensa.

21 artikla
Tallettaja

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri on tämän yleissopimuksen tallettaja.

22 artikla
Todistusvoimaiset tekstit

Tämän yleissopimuksen alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaisia, talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.